

INEC1800 – ØKONOMI, FINANS OG REGNSKAP

EINAR BELSOM

HØST 2019

RETT-FØR-EKSAMEN-OPPGAVESETT

Oppgave 1: Begreper

Tabellen under inneholder økonomiske begreper som hjelper oss å analysere bedrifter og markeder. Hva betyr de? Hvordan bidrar de til forståelsen av økonomisk virksomhet?

Etterspørsel	Preferanser
Indirekte etterspørsel	Indifferenskurve
Normalgode	Marginal substitusjonsrate
Mindreverdig gode	Budsjettlinje
Substitutt	Substitusjonseffekt
Komplement	Inntektseffekt
Tilbud	Produktfunksjon (produksjonsfunksjon)
Likevekt	Gjennomsnittsproduktivitet
Femkraftmodellen	Marginalproduktivitet
-Etableringsbarrierer	Isokvant
-Substitutter og komplementer	Isokostnadskurve
-Kundemakt	Marginal teknisk substitusjonsrate
-Leverandørmakt	Kostnadsfunksjon
-Rivalisering	Marginalkostnader
Konkurransetortrinn	Gjennomsnittskostnader
-Produktverdifordel	Faste kostnader
-Kostnadsfordel	Variable kostnader
Verdikjede	Alternativkostnader
Konsumentoverskudd	"Sunk costs"
Produsentoverskudd	Skalaavkastning
Samfunnsøkonomisk overskudd	Frikonkurransen
Dødvectstap	Monopol
Egenpriselasitet	Oligopol
Krysspriselasitet	Førstemannsfordeler
Etterspørselens inntektselastisitet	-Nettverkseffekt
Elastisk etterspørsel	-Byttekostnader
Uelastisk etterspørsel	-Konsumentusikkerhet
Enhetselastisk etterspørsel	Transaksjonskostnader
Marginalinntekt	Asymmetrisk informasjon

Oppgave 2: Profittmaksimering

Etterspørselen i et marked er gitt av $Q = 1000 - 0,1P$ der Q er etterspurt mengde og P er prisen.

- Anta at det er bare én bedrift i markedet slik at det er et monopolmarked. Bedriften har marginalkostnader på 1 000. Hva blir da optimal mengde og pris?
- Anta nå at det er mange bedrifter i markedet som hver har en liten markedsandel og at bedriftene tilpasser seg i tråd med modellen for frikonkurranse. Hvilken mengde og pris får vi da i markedet?
- Hva blir egenpriselastisiteten i henholdsvis monopoltilfellet og frikonkurransetilfellet?
- Dersom indirekte etterspørsel er gitt ved $P = a - bQ$, der P er pris, Q er mengde og a og b er strengt positive parametere, finn optimal mengde for monopol med marginalkostnad MC , og for et frikonkurransemarked der alle bedriftene har marginalkostnad MC . Kan du finne uttrykk for egenpriselastisiteten i de to tilfellene?

Oppgave 3: Litt test av begrepsforståelse

De følgende oppgavene tester forståelsen for utvalgte begreper:

- Dersom marginalkostnaden er høyere enn gjennomsnittskostnadene, hva vil skje med gjennomsnittskostnadene dersom bedriften øker mengden? Vil de synke, øke eller være uforandret?
- Dersom marginalinntekten er positiv, er etterspørselen elastisk, uelastisk eller enhetselastisk?
- Hva er forskjellen mellom MRS og MRTS?
- Hva er betingelsen for konsumentens optimale valg av goder?
- Hva er betingelsen for bedriftens optimale valg av innsatsfaktorer?
- En bedrift har produktfunksjonen $F(K, L) = K \cdot L$. Har den konstant, økende eller avtagende skalaavkastning? (En litt vanskelig variant: $F(K, L) = K^\beta \cdot L^\gamma$. Vis at bedriften har økende skalaavkastning når $\beta + \gamma > 1$, synkende når $\beta + \gamma < 1$ og konstant når $\beta + \gamma = 1$.)
- Et monopol opplever at prisen for råvarer går ned slik at marginalkostnadene blir lavere. Hva skjer da med konsumentoverskudd, produsentoverskudd og samfunnsøkonomisk overskudd relatert til monopollet?
- Forventer vi at egenpriselastisitet typisk har størst tallverdi på kort eller lang sikt?
- Vi observerer at etterspørselens inntektselastisitet for et gode er positiv. Er godet da et normalgode eller et mindreverdige gode?